

Universiteit Antwerpen
| Faculteit Rechten

Bestuurlijke organisatie, wetgeving en financiering van het waterbeheer in Vlaanderen

Dr. Ann Carette, post-doc onderzoeker Fac. Rechten UA
Congres Waterbeheer in de lage landen
Middelburg, 22 maart 2024

Bestuurlijke organisatie van het waterbeheer (1)

▪ Vlaamse overheid

- Waterwegen miv kustlijn, stuk “uitbesteed” aan nv De Vlaamse Waterweg
- Vlaamse Milieumaatschappij (IVA RP): onbevaarbare 1^e categorie, coörd. Rattenbestrijding, beleid grondwaterbeheer, riolerings- en saneringsbeheer, advisering afvalwaterlozing en grondwater
- Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW)
- Sturing waterbeleid en wetgeving (miv heffingsregeling), normstelling, beheer bevaarbare en stukje onbevaarbare

▪ Provincies (5)

- Beheer onbevaarbare waterlopen 2^e cat. en vele 3^e cat. na overname van gemeente
- Bekkenwerking, vergunningverlening klasse 1 en beroepen klasse 2, toezicht op polders en wateringen

Bestuurlijke organisatie van het waterbeheer (2)

▪ Gemeenten (300)

- Niet-prioritaire riolering miv 'hemelwaterbeheer'
- Beheer onbevaarbare 3^e cat. (beperkt!), publieke grachten
- Vergunningverlener klasse 2 en aktenemer meldingen

▪ Polder en wateringen (56)

- Onbevaarbare 2^e en 3^e cat., publieke grachten

▪ Drinkwaterbedrijven (7)

- Openbare drinkwatervoorziening (gemeentelijk, intergemeentelijk)
- Dragen de saneringsplicht voor het geleverde water, meesten zijn ook gemeentelijke rioolbeheerder

▪ NV Aquafin (ten minste 50% Vlaamse Gewest)

- Bovengemeentelijke/prioritaire rioleringen, RWZI's

Vlaamse waterwetgeving

- **Scheepvaartdecreet 2022**

- Werking van de verschillende waterwegbeheerders is geregeld in decreet en besluiten oprichting en werking MDK, DEP MOB en nv De Vlaamse Waterweg

- **Decreet integraal waterbeleid gecoördineerd op 15 juni 2018**

- Omzetting kaderrichtlijn water, overstromingsrichtlijn en drinkwaterrichtlijn, met uitvoeringsbesluiten
- Regeling sanering (uitvoeringsbesluiten en VLAREM II)
- Financiering (uitvoeringsbesluiten)

- **Wet 28/12/1967 onbevaarbare waterlopen**

- Institutionele aspecten Polders en Wateringen geregeld in 2 wetten

- **Grondwaterdecreet**

- Regeling grondwateronttrekkingen en lozingen in grondwater: VLAREM II
- Bescherming onttrekkingsgebieden drinkwaterproductie afz. besluiten

Financiering

- **Voor 2020 becijferd op 2,85 miljard €**
- **Waterketen**
 - Integrale drinkwaterfactuur: **1,4 miljard €**
 - Heffingen waterverontreiniging (grootverbruikers en eigen waterwinning): **31.222.972,69€**, heffing grondwaterwinning: **25.980.982,14 €**
 - captatie oppervlaktewater (uit waterwegen): **29.492.591,56 €**
 - Algemene middelen:
 - Werkingstoelage bovengemeentelijke en gemeentelijke sanering (VI): **123.048.000 €**
 - Algemene middelen gemeente: **10.932.236,65 €**
 - Subsidies VI: **24.047.294,51 euro vastleggingskredieten en 74.706.414,90 € vereffeningskredieten.**

Financiering

■ Watersysteem

■ Algemene middelen:

- Vlaamse overheid: 286.797.887 €
- Gemeenten: 8.427.024 €
- Provincies: 134.278.699,89 €

■ Belastingen Polders en Wateringen: 7.700.000 €

■ Blue Deal:

- In 2020 100 miljoen €
- uit het Europees Herstelplan na COVID 19 wordt 343 miljoen € gehaald
- Vlaamse begrotingen 2023 en 2024 telkens 200 miljoen €

Leerpunten

▪ **Lessen uit Nederland:**

▪ **Vlaamse Waterschappen.... Van 112 waterbeheerders onbevaarbare naar 12**

- Waterschappen en Waterschapsunie voorbeelden in Med.V.R. 7/7/2023
- Hoe betrekken we belanghebbenden?
 - Verkiezingen van waterschapsbestuur, geborgde zetels? Geen info over in Med.V.R.

▪ **Peilbeheer**

- Waterverdeling rekening houdend met meerdere belangen
- BVR 5/5/2023....

▪ **Inspiratie uit Vlaanderen?**

- afwegingskader prioritair watergebruik tijdens droogte
- **Watertoets** bij plannen/programma's en vergunningverlening